

*ภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย สถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

จิรายุ มหายศ^{1*} นลธวัช ยุทธวงศ์²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

*Corresponding author e-mail: sueguide3@gmail.com Tel. 0997820819

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และหาแนวทางภาวะผู้นำการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน มีระดับสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาคุณภาพครู อยู่ในระดับมาก ด้านการ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มากตามลำดับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด ให้ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดปฏิทินนิเทศ กำกับ และติดตามการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

* Received: 2025-04-29, Revised: 2025-06-15, Accepted: 2025-06-26

Leadership in Academic Administration of Educational Institution Administrators in schools of the Thoen 3 educational network under the Lampang primary educational service area office 2

Jirayu Mahayos^{1*} Nontawat Yuttawong²

¹Master of Education Program in Educational Administration, Northern College

²Lecturer of Faculty of Education, Northern College

*Corresponding author e-mail: sueguide3@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to: (1) study the academic leadership of school administrators in the Thoen 3 Educational Network under the Lampang Primary Educational Service Area Office 2, and (2) identify guidelines for developing the academic leadership of school administrators in the Thoen 3 Educational Network under the Lampang Primary Educational Service Area Office . The population and data sources for this study include school administrators and teachers in the Thoen 3 Educational Network under the Lampang Primary Educational Service Area Office 2 during the 2024 academic year, totaling 63 participants. The research instruments used were questionnaires and interviews. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings of the research indicated that; The overall status of academic leadership of school administrators under the Lampang Primary Educational Service Area Office 2, both in general and across all five aspects, was found to be at a high level. When considering each aspect individually, the highest average score was found in the area of setting visions, goals, and learning missions, which was rated at a high level. This was followed by curriculum management and instructional activity organization, also at a high level. The areas of teacher quality development, creation of a learning atmosphere, and supervision, monitoring, and evaluation of teaching and learning were also rated at a high level, respectively. Guidelines for Developing Academic Leadership in Educational Administration It was found that school administrators should closely oversee, promote, and support teachers' instructional practices. Administrators should establish a concrete supervision calendar and systematically monitor and follow up on curriculum management.

Keywords: Leadership; Academic Administration of Educational Institution; Administrators in schools

บทนำ

การศึกษาไทยต้องให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นชนบท มีการเพิ่มระยะเวลาการศึกษาเพื่อประชาชน สิ่งที่ต้องทำคือการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นเพิ่มคุณค่าในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนให้มากขึ้น แต่ถึงอย่างไรผู้สอนต้องเป็นบุคคลที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้นตามสถานการณ์ขอความรู้ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งต้องให้ความสำคัญต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในทุกกระบวนการวิชา โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางปัญญาของผู้สอนที่จะต้องถ่ายทอดสู่ผู้เรียน ถ้าผู้บริหารสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา ก็จะมีครูที่เก่ง และผู้เรียนที่เก่งก็จะตามมา แต่ในทางกลับกันหากมีบริบทที่ผู้บริหารไม่ค่อยมีภาวะผู้นำก็จะเป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาที่ไม่คุ้มค่าต่อทรัพยากรที่สูญเสียไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ให้รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่ง โดยองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถจำแนกได้ 4 ด้านเรียงฤทธิ์ คำหู่ได้ทำการวิจัยโดยสามารถเลือกด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน 2) การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 3) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาที่ได้รับกรยกย่องชมเชยมากขึ้นอยู่กับการประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ แนวทางการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินพัฒนาในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลนอกจากนี้ (เรียงฤทธิ์ คำหู่, 2565) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา นับได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาสามารถพิจารณาได้จาก

ผลงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการ เป็นอย่างดีอีกด้วย (ชลนที กาตมณี, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จากสรุปผลการประเมินตนเอง ทำให้ทราบถึงผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสอง พบว่า ผลการประเมินในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการ จัดการ มีระดับคุณภาพแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้มีทั้งผ่านการรับรองและไม่ผ่านการรับรอง รวมถึงผลการทดสอบ ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 ต่ำ กว่าระดับภาคและระดับประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการการศึกษาให้แก่ผู้เรียนยังมีข้อที่ต้อง ได้รับการปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2, 2566)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องของภาวะผู้นำและแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ซึ่งจะมี ประโยชน์ต่อครูผู้สอน นักเรียนและชุมชน แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในการศึกษาครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย สถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย สถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย สถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ปีการศึกษา 2567 รวมจำนวน ทั้งสิ้น 63 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Multiple choices) ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเนนุขณตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Multiple choices) ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) เเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

2. การหาแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.1 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยกำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน คือกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 6 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามขอบเขตด้านเนื้อหา 5 ด้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์รายด้าน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามขอบเขตด้านเนื้อหา 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์มาจากแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended)

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปอุปนัย นำเสนอแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 2 สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 75.4 และ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.6

1.1.2 ขนาดโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 55.4 โรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 26.2 โรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 15.4

1.1.3 ประสบการณ์ทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.3 ระหว่าง 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.3

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ ($\mu = 4.33$) การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 4.30$) การพัฒนาคุณภาพครู ($\mu = 4.27$) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ($\mu = 4.18$) และการนิเทศติดตามการเรียนการสอน ($\mu = 4.08$) ตามลำดับ

3. ผลการหาแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยสรุป ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดเป้าหมายพันธกิจของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลหลักสูตรที่มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลง มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ศึกษาองค์ความรู้ให้คำแนะนำกับครูผู้สอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มี

ความทันสมัยตามความต้องการของชุมชนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ด้านการพัฒนาคุณภาพครู คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาวิชาชีพของครู เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองพร้อมทั้งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ทันสมัย สะอาด สะดวก และมีความปลอดภัย มีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในโรงเรียน ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน คือ การส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครูการใช้การนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครู โดยการยอมรับและชื่นชมผลงานที่ดีหรือการพัฒนาที่โดดเด่น การเปิดช่องทางการสื่อสารที่โปร่งใส เพื่อให้ครูสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมถึงการจัดอบรมหรือกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะการสอนของครู

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีระดับการปฏิบัติเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ที่ชัดเจน การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีมาช่วยการเรียนการสอนสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้ครูอาจารย์และนักเรียนเกิดการเรียนรู้สม่ำเสมอ และด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอนตามรายบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยกันต์ บุญเกื้อ ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ รวมเฉลี่ย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ และภารกิจในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มาจากความร่ำมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษานักศึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา ให้มีความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ มุ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา มุ่งเป้าหมายไปที่ผลลัพธ์ด้านผู้เรียนเป็นหลักกำกับ ติดตามประเมินผล ความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษาสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (เริงฤทธิ์ คำห่ม, 2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตรด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการนำไปใช้รวมถึงกระบวนการวัดและประเมินผลกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรรวมถึงการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ, 2559) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 โดยรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพครู รวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนการพัฒนาวิชาชีพครูที่จำเป็นต่อครูและมีการส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล ส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย การจัดตารางเวลาการฝึกอบรมภายในเพื่อให้เกิดความร่วมมือในหมู่คณะครู รวมถึงสนับสนุนการอบรมเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัย (ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ, 2559) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 โดยรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การเอื้อให้มีทรัพยากรและการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นในการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนผลงานการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน สร้างวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียน และใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของครู สอดคล้องกับ (ชลนิชา ศิลาพงษ์, 2564) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน รวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการ

นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา ให้คำปรึกษา เสนอแนะ ให้การช่วยเหลือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน การบริการการร่วมมือ ในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูทั้งทางด้านการนิเทศและการ ประเมินผล การติดตามและประเมินผลคุณภาพผู้เรียนและนำผลการประเมินผู้เรียนไปใช้กำหนดแนว ทางการพัฒนางาน ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและคุณภาพมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภัสรา ชูเสน, 2558) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ นิเทศการสอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ทรงวุฒิจำนวน 9 ท่าน โดย วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่และกันดับความสำคัญจำนวน 5 ด้าน สรุปผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ แนวทางผู้ทรงวุฒิแนะนำ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดเป้าหมายพันธกิจของโรงเรียนไว้อย่าง ชัดเจน เป็นผู้นำในการสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่นและทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารกับชุมชน ผู้ปกครองให้ได้ทราบถึงพันธกิจหลักหรือเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจนสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (เนติ มโนปัญญา, 2565) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก

2.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางผู้ทรงวุฒิ แนะนำมากที่สุด ควรกำกับ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ การบริหารหลักสูตรการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สื่อ และนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหรือเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้ พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและบริบทของชุมชน พร้อมทั้งครูผู้สอนสามารถนำมาปรับปรุง และพัฒนาให้สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ แนวคิดของ (ญาณิสา สมอเพื่อน, 2565) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 กล่าวว่าข้อเสนอแนะไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจ ทางการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ ของ โรงเรียนให้ชัดเจน 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหาร

พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและส่งเสริมให้ครูผู้
และเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา3) ด้านการพัฒนาคุณภาพครู ได้แก่ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4) ด้าน
การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศการ
เรียนรู้ในโรงเรียนให้เหมาะสมและปลอดภัย

2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพครู แนวทางผู้ทรงวุฒิแนะนำมากที่สุด ควร กำกับ ติดตาม
ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงการศึกษาองค์กรที่มี
การปฏิบัติเป็นเลิศทางการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติ การเข้าอบรมเชิง
ปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาครูผู้สอน รวมทั้งมีการนิเทศติดตามและประเมินการจัดการ
เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมสนับสนุนหนุ้้นให้การทำวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนและพัฒนาวิชาชีพให้
มีความก้าวหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
การจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ครูเข้าใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอสอดคล้อง
กับผลงานวิจัยของ (อรอุมา ไกล่ฝน, 2566) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่
ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ แนวทางผู้ทรงวุฒิแนะนำมากที่สุด ควรศึกษากล
ยุทธ์ นโยบาย พัฒนางค์ความรู้เพื่อใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยอาศัย
ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีการศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่ประสบ
ความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมทั้ง
รับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการ
เรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้โรงเรียนได้มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ สะอาด
สวยงาม ทันสมัย และมีความปลอดภัยสอดคล้องกับผลงานวิจัย (สรายุทธ ลอยวน, 2567) ได้ศึกษาเรื่อง
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน แนวทางผู้ทรงวุฒิแนะนำมากที่สุดควรสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อความร่วมมือในด้านกรนิเทศภายใน เช่น เชิญผู้นำชุมชน
ผู้ปกครอง และหน่วยงานท้องถิ่นเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เปิดโอกาส
ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ ติดตาม และพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบวิธีการ
สอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประเมินผลการสอนของครูโดยใช้ข้อมูลจากการสังเกตและความคิดเห็น
ของนักเรียน ให้คำแนะนำและพัฒนาแนวทางการสอนให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่
มีประสิทธิภาพส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียนแนะนำวิธีการจัดการ
ชั้นเรียนที่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผลงานวิจัย (สรายุทธ ลอยวน, 2567)

ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจทางการเรียนรู้ ผู้บริหารนำข้อมูลมากำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ที่สามารถติดตามผลงาน อัตราการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรืออัตราการสำเร็จการศึกษาของนักเรียน

1.2 กลุ่มงานนิเทศ การนิเทศติดตามการเรียนการสอน ควรดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด ให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดปฏิทินนิเทศ กำกับ และติดตามการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการวางกรอบเป้าหมายของการบริหารหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะระดับสถานศึกษา

2.1 สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ปรับปรุงห้องเรียน เช่น การจัดโต๊ะเรียนแบบกลุ่มเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน หรือการมีมุมเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ปรับแสง สี และเสียงในห้องเรียนให้เหมาะสมเพื่อกระตุ้นสมาธิและความสนใจของผู้เรียน จัดสรรพื้นที่สีเขียว หรือพื้นที่เรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. ข้อเสนอแนะระดับบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรนำข้อมูล และปัญหาคุณภาพการศึกษา มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร สร้างความตระหนักให้กับครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีการวิเคราะห์ผลสรุป จากการประเมิน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกคนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรการพัฒนาคุณภาพครูส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพของครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครูอย่าง ต่อเนื่องส่งเสริมการจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างมี ประสิทธิภาพ และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูให้สามารถประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.2 ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

4.3 ควรมีการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.4 ควรมีการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.5 ควรมีการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ผู้บริหารต้องมีการสร้าง วัฒนธรรมวิชาการร่วมสมัยองค์ความรู้ใหม่ คือ การพัฒนาโรงเรียนในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยบทบาท เชิงรุกของผู้บริหาร เช่น การส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning และ STEAM Education การ ประยุกต์ใช้ PLC (Professional Learning Community) การใช้ข้อมูล (Data-Driven Decision Making) ในการตัดสินใจทางวิชาการการเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนรู้ ต้องมีทักษะสำคัญ ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาการสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วน ร่วมในการวางแผน การดำเนินการตามแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล และการปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้การปฏิบัติจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยความเข้าใจ ในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.

ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ชลนที กาตมณี. (2563). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาของโรงเรียนมัธยมจังหวัดพิษณุโลก*. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทัศนีย์ ใจดี. (2561). *สภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัสรา ชูเสน. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4*. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 8(1), 69–76.
- ญาณิสสา สมอเพื่อน. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 11(1), 27-41.
- นิตยกันต์ บุญเกื้อ. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นุรไลลา หลังกปุเต๊ะ. (2565). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3*. *ค้นคว้าอิสระครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย*.
- เนตต์ มโนปัญญา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- นวรรตน์ ไวมภู และคณะ. (2562). *ความสามารถในการบริหารจัดการเวลาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนีเยลา*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์*, 9(1), 296-306.
- นฤมล จิตรเอื้อ. (2563.) *บทบาทภาวะผู้นำในการพัฒนาองค์การสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้*. *วารสาร Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(2), 1738-1754.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- เริงฤทธิ์ คำหมู่. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศศิกรณ ศรีเขาล้าน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. รายงานผลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2563. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สรายุทธ ลอยวน .(2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดกาญจนบุรี. วารสาร มจร.กาญจนปริทรรศน์, 4(2), 156-168.
- อรอุมา ไกล่ฝน. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 20(89), 79-91.